

en la legislació i en la governació dels pobles moderns. El prestigi i la força del Catolicisme, compromesos a tantes bandes per la inèpcia dels polítics que pretenien representar els ideals i els interessos de l'Església, han pogut resistir i ara són de nou reconeguts i seran probablement atesos, mercès a les arrels profundes que els lliguen secularment als pobles.

.

Catalunya, compacta i orientada, és l'antídoto de l'Espanya política triturada i sense més directriu que l'instint personalista o gregari. La dèria dels polítics centralistes és refer el torn dels dos partits, el cercle dels dos dracs que es mosseguen l'un a l'altre la cua. Catalunya no pot resignar-se a l'esclavatge de revifar una senectut com la donzella encambrada vora el rei David. Potser amb el temps li darien tot: carrosses, cavalls, servents, palaus, tresors, fins un penó col·lectiu... com a l'amiga que, llevat d'eleva-la a categoria legítima, res no se li veda i se li consenten els capricis i se li confia el regent del cor i de la casa. Els nostres estadistes més eminents maldarien més d'una setena per l'amor de Raquel i els caldria, en acabar, maridar-se amb Lia.

Per això, com més arriscada sigui la política intervencionista dels nostres parlamentaris, més hem de servir els nacionalistes dins de Catalunya. Sense la nostra confiança i especialment sense la nostra constant intransigència, defallirien abans que llur força i llur prestigi fossin menyscabats. Recordeu el discòbol de Myron? És a punt d'aviar el disc, l'un pen a terra, l'altre basculant encara; però ve que el llença, i com més el braç i la mà es projecten enfora, més el tors i la testa es fan enrera i més sòlidament cames i peus s'afermen.

Potser si que un dia arribi el moment de cordialitat que ens porti l'Autonomia. Però l'Espanya unitària, l'Espanya de la llegenda isabelina, té el cor femení, i menysprearà al qui no sigui més fort que ella, i no vindrà l'efusió si no endevina la nostra superioritat. El dia que la densitat nacionalista de Catalunya sigui suficient, aquell dia estigueu segurs que es produirà el moment d'efusió, i, si no es produís, tant se val, perquè, amb cordialitat o sense, triaríem la solució i triomfaríem d'una manera gairebé mecànica. Als pobles que no tenen el sentit de la igualtat, qui no saben ser més que dominadors o provincians, els és impossible la comprensió d'un règim autonòmic o federatiu si no el veuen venir de fora estant.